

20. gada-gahjums.

Maksa ar peesuhstischānu par paši:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesuhstischānas Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel isdohbs festdeenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafschneeks un apgahdataijs.

Mahjas weefis isnahk ween reis pa nedetu.

Maksa par fludinafchānu:
par weenas fleijas smallu rakstu (Petit-) rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eenem, maksa 10 lap.

Kedafzija un ekspedizija Rihgā,

Ernst Plates bilfchu- un grammatu- drukatawā pee Behtera basnizas.

N°. 29.

Sestdeenā, 19. Juli

1875.

Mahditajis.

Jaunatāhs sīnas. Telegrafa sīnas;

Getfchsemes sīnas. No Rihgas: Landpolizejas iifludinajums; landtaga spreedumi. No Stultes: Stultes gohda-beena jeb jauna dseebataju jahles eefwehtifchāna. No Ratrihnes pagafia: tureenās buhfchānas. No Dhg-res: atbildes-raksts, sīhmedamees uf tureenās buhfchānu. No Bauflas: pahrlauku un augfchānu. No Sobenes: leels faufums, labības augfchāna. No Sahdfenes: rudjus fahlfufchi plaut. No Ruzawas: faufs laiks.

Ahrfemes sīnas. No Wahzijas: pahrl ultramontanu rihhofchānos un pahrl wīnu ispaustahm walodahm.

Pahrl logiku jeb fahrtigu dohmu islīfchānu dafchds Latweefchu rakstēnēds. Preefch faimneezehm un meitahm.

Peelikumā: Sf wezeem papihzeem. Gabalīnfch īf pahwesta Pius IX. dshwes. Graudi un jeebi.

Jaunatāhs sīnas.

No Peeseres. Tai 15tā Juli, kā „Rig. Btg.“ sīno, starp pulkstēn 9 un 10 bijis breefmīgs pehrfona negaīfs ar stipru leetu un krusu. Weenās Lubejas mahjās pehrfons eespehris un mahjas pahwifam nodegufchās.

No Grohbinas (Kursēmē). Kā „Wald. wehstn.“ sīno, tad finans-ministeris apstīprinajis juhras-fkohlas statutes Palangas muiščā Grohbinas aprīnfī

No Bauflas teel „Lat. aw.“ sīnohts, ka no Bauflas wīlf-foht telegrafa līhniju uf Jelgawu. Telegrafa stabi jaw eerakti.

No Sabiles. Tai 7. Juli pee mums notika behdīgs notikums, prohti noslīhka Abawā pelbedams kahds jauneklīs, kas bija dehlis tam gohdīgam kurpneeka meistaram Wald f., un wīna weenīgais dehlis, kas preefch fawas nahwes bija eeswehtīhts. Tai pašā weetā efoht preefch kahdeem peezeem gadeem noslīhlfufe kahda deenesta meita un peezi behrni līhds ar to. Bes tam wehl ženaf atpakaf ari efoht tai pašā weetā wīhri un jauneklī fawu nahwi atradufchi. P. Gr.

No Pīnu semēs. „Goloofs“ sīno, ka Pīnu semē efoht faufums un karstums. Jaw trihs nedelas no weetas naw leetus lījis. Sahle palīfufe pīnīgi dseltana; dauds weetās mefchi deg. Wīborgas tuwumā mefchs kahdās trihs weetās jaw deg kahdas 1½ nedelas. Pīnu semēs dselszelam gar abahm pufchm degohht weetahm kruhmi un semēs-malkas purwaji. Gaišs no duhmeem pīdīhts.

No Rījewas teel sīnohts, ka no leela faufuma Dnepres upes uhdēri fahf īfshūht, tā ka upe arweenu paleel fellaka. Tad ari Rījewā radufchēs behrnu flīmiba, ar kuru dauds behrni nomirsoht, pat pee-augufchi ar to fahflimsoht. Schi flīmiba, kas zaur leelu karstumu un netīhribu zehlfufchēs, līhdsīnajootees pa dakāi koleeres fehrgai.

No Chersonēs. No tureenās gubernijas nahk behdīgās sīnās pahrl fcha gaha raschojumu. Pawafari jaw nebījis īhsti teizams laīks preefch augfchānas un nu ir lohti faufa wafara, tā ka rudens plahmūs auglus atnesīhs. Weetahm ari parahdījujchees fīfenu bari, kas ari fshādi nodara. — Schē klahht ari pee līksim sīnu no Sewastopeles, ka tur tai 13tā Juli ap pulkstēn 6 no rīhta bijufe manama semēs-trīhjeschāna.

No Parīshēs. Zanzibares sultans nebraufchoht wīs, ka tas tīka sīnohts, uf Wīhni un tad uf Kanstantīnopeli, bet braufchoht no Parīshēs uf Marfeli un no tureenās šar kugi uf Saffas pīlsfehhtu un tad uf Jerusalemi. Kairas pīlsfehhtā wīnfch palīfchoht wefelu mehnefi uu pa fcho laiku peemitīfchoht pee Ggīptes kehīnina. Behz tam apraudīfchoht Muhamedanee- fcheem fwehtahs pīlsfehhtas Meku un Medīnu un tad braufchoht atpakaf uf mahjahm.

No Spanijas rohbeschahm teel sīnohts, ka Karlīsteem un wīnu draugeem leela nepatīfchāna notīfufe; prohti fchīnīs deenās bija uf pašī aīstureta Karlīstu awīse. Tad nu pehz fchahdas aīstureschānas eemešla mekledami atrada, ka Spanijas waldbība faweem pašīneekēem aīsleegufe īfshūht awīses un wehstules, kas Karlīsteem fūhtamas. Ari waldbīneekēem jauna nepatīfchāna radufchēs, prohti Barzelonā un Murzījā radufchēs strahdneeku streīka (strahdneeku fabuntofchānahs, lai waretu no darba-dewejeem leelaku algu panahkt) un ar fcho streīku efoht faweenoti kōmunīstu zenteeni. — Ari tahdas walodas īspaustās, ka bijufe kehīnīneene Šhabela nodohmajufe nahkt uf Spaniju dshwoht.

— Don Karlofs beīdsamā laīkā rakstījis wehstuli pee Spanijas kehīnina, kurā wehstuli wīnfch īsfaka, ja Spanijas waldbība jo prohjam ar tahdu stingrunu un sīhwumu karu pret wīnu wedīfchoht, tad wīnfch sīnafchoht no fawas pufēs atreebtees, tas ir, wīnfch līks laupīht un dedīnaht.

Telegrafa sīnas.

No Berlīnēs tai 17. Juli. Waldības awīses ir ar bīfkapu īstureschānohs pret basnīzas mantības līkumeem ar meeru un īsfaka to zerību, ka bīfkapi ari pret zīteem basnīzas līkumeem tā īstureschōtees. — Kreewījas wehstīneeks generalīs Ig-natjew Turzījā ir atnahzīs Wīhne. — Uf Dalmazīju ir šal-datu pulki aīfshūhtīti. — Nemeeri Herzegowīnā paleel dauds leelaki. — Karlīsti Barzelonās tuwumā kahdu waldbīneeku pulku fakahwufchi. Spanijas waldbība nodohmajufe aīfneent (tapīnaht) naudu.

Gesfemes sinas.

No Mihgas. No Landpolizejas teel isfludinachts fchahds sinojums: Kad tagad laiks ir pastahwigi faufs un karsts un kad jaw waitaf mescha-degshanas notikuschas, tad no Mihgas Landvogtei teefas Polizejas nodatas zaur scho par wehra lifshanu teel sinams darichts: 1) ka lihds tahlakai nofazifchanai staigafchana meschds Mihgas rahts aprinki zitadi la par brauzameem zelem, tahs weetigas mescha-waldifshanas atlaufshanas sihme ir waijadfiga; 2) ka fmehfefchana uf teem zaur beesu meschu eedameem brauzameem zelem uf to zeeefchako ir aisleegta; 3) ka meschafargeem, pagasta- un muifshas-waldifshanam Mihgas rahts aprinki ir usdohts, pee pahrlahpshanas wainigohs zeeti fanemt un schai Polizejas nodalai preefshah steleht; un ka augfcheja preefshrahta pahrlahpeji pehz art. 29 to litumu pahrlahpshah no meera teefnescheem nofazitahm strahpehm ar naudas strahpi lihds 15 rubtu fudr. tiks fohditi.

— Widfemes landtags pahrlahpshah faweem fpreedumeem un fawahm darifshanam ir isdewis tagad ihfu pahrlahpshah. Is isfinota pahrlahpshah dabu sinah, ka preefshah fshohlahm landtags nofpreedis mahfah, ka to jaw fawala laika pa dalai sinojam: preefshah Wilandes gimnafijas il gadus 12,000 rubl. un weenreisigi preefshah nama buhwefshanas 80,000 rubl., preefshah 3 laufshohlotaju seminareem (Walfka un Tehrpata) 8550 rubl. politeknikai pasneegt 2000 rubl. un Mihgas kurlmeemo fshohlai 600 rubl. Bes tam nofpreeda laufshohlu pahrlahpshah jeb rewidenteem doht palihgus, lai waretu beeschahi ka lihds fchim fshohlas pahrraudfih. Pahrlahpshah ari basnigas nastu pahrgrohfifshanu naudā, ka ari fpreeda pahrlahpshah semneeku semes-gabalu leelumu. Widfemes semneeku likums no 1860ta gada esohht noteikts, ka semneeku semes-gabals (mahja) nedrihfht buht masaks ka 1/8 arfla jeb 10 dalderi un ne leelaks ka weenu arflu. Tahda semes-leeluma aprohbeshofshana israhdiujefhs par nederigu. Wehl 1872. gada tikufe eezelta ihpafcha komifija, kas lai scho leetu apfpreestu un preefshahlikumu isstrahdatu. Tas nu ari notizis, bet preefshahlikumu tahlaku apfpreeshanu landtags nodewa muifshaneezibas konwentam.

No Skultes. „Uf kureenu tad nu tik naigi?“ — „Nu kur tad zitur, uf Skulti.“ — „Kas tad tur?“ — „Jauna dseedataju sahle pirma konzerte.“ — Ta 29. Juni daschi pasihstami uf Skulti brauzohht farunajahs un gribedams redseht, kas tur labs buhs, dewohs ari turp. — Preefshah pusdeenas gan ilgi gaiditais leetutinfshah isflahpuschahs druwas atweldfinaja, bet ap wakaru debefs noflaidrojahs un laiks bija jauku jaukais, kad Skulti jaw no tahleenes satā fwehtku apgehrba tehrptu eeraudfiju. Gera mala stahw muhra ehla, kuras weena gala meiteenu-fshohla un ohtris gals nupat par dseedataju sahli isbuhwehts. No juhmalas pufes nahjezem jaw pa gabalu fkaiftee fpizlohgi pahrlahpshah burbuledamo upiti smaida preti. Sahle ee-eijohht eeraudfija weesi, kuri no Latweefshu juhmalas (Burtneeku esera) Mihgas, Walfkas, Zehfim, Walmearas pufes, Limbascheem un t. pr. bija atnahlfufchi, ka fche kohra fkanahm dseefmahm, zaur augstu krusa-welwi, no kuras flaisis frohna-lukturis karajahs, branga atbals netruhlf. Un flaneja jaw ari, ka to ar konzertes fahlfshanohs pulkst. 7 peedfihwojahm. Behz ta kohra: „Deews ir ta mihlib“ no Engel, kas no kahdahm 50 balsim atflaneja un wifu klausitaju

firdis dhiti aisgrahba, Neulanda mahz. t. tureja fwehtku runu, kura norahdija uf to, ka, kad darbs kreetni darichts, tur plaukst un seed darbam par frohni kahrtiba, glihtums un jaukums un wifu jutumu pirma dseefma. Ka dseefma ir tahds dhihwes frohnis un jaukums, tam fshodeen par leezibu Skultes dseedataju sahle, to dseefmai par jauku weetu zeen. Skultes leelkungi Skultes dseedatajem dahwina, lai ka darbs weenojis Skulte kungus un laudis, ta nu no jauna kungi un tandis buhtu faweenoti lauku dseefmu flanu kohpshana. Dseedatajem pee firds lidams, lai darbu, kahrtibu un glihtibu kohpdami, fawu dseefmu frohni paglaba newihtufchu, winsch zeen. Skultes leelkungi wahrdā un no wianu pufes dseedatajem tahs laimes wehleja, lai neween dseefmas, bet ari wija fadhwe mihliga fahkana Skulte nekad nesufu. Weidsoht nolafija to laimes wehlefshanu, kuru Bewerimu beedriba Skultes dseedatajem uf fwehtku deenu bija fuhthijufi. Uf to kahds no dseedatajem wifu wahrdā leeleemkungeem firnigas patezibas isfazidams teiza, ka dseedataji wis nemehdsoht wahredas, bet dseefma, to ko firds juht, flandinahht un tadehl aridsan wini fshodeen faweem mihleem leeleemkungeem, kuri pee wianu preekeem un behdahm weenumehr datu nehmuufchi, fawas firds wehlefshanohs gribohht ihpafcha dseefma wianu gohdam flandinahht. Kad leelkungs par to wianam pasneegtu fwehtku dseefmu bija fawu firnigu patezibu lizis isfaziht, tad pate konzerte ar „Deews fargi keifaru“ fahlfahs. Programs israhdija 24 dseefmas, to starpa 8 tautas-dseefmas. Til bagatu programu usflatoht gan daschs lihds ar mani buhs dohmajis, waj tad tas ari buhs eefpehjams til dauds dseefmas labi isdseedaht? Bet bijahm Skultes dseedatajem fawas dohmās pahri darijufchi. Ihpafchi abas pirmahs programa datas tika itin labi un daschas it mahfligi dseedatas. Wisleelako patifshanu mantoja tahs dseefmas, kuras ta fakohht ir kauli no muhfu kauli, prohti tautas-dseefmas un it ihpafchi „Zahnu dseefma“ 8 warijazias preefshah jauka kohra un „Es fawofi bahlelinds“ komponeeretas no Zimfes tehwa, kas ar leelu leelo labpatifshanu no publikas tika ussaentas un uf tahs wehlefshanohs bij diwi reises jadseed. — Lai nu faka par tautas-dseefmahm un wianu farakstifshanu to grih, tomehr ka jaw zitur, ta atkal Skulte, kur daschu daschadas flaisias dseefmas tika dseedatas, no jauna parahdijahs, ka nekas ta firdi neeekustina, ka weza Zimfes tehwa tautas-dseefmas. — Bet bija ari jafaka, ka dirigente, Gaile t., itin kreetni strahdajis un dseedataji ka dseedatajas fweedrus naw taupijufchi, ta ka jano-fchehlo jaw nebija wis, ka uf Skulti brauzis. Behz konzertes, pulkstem 10 bija weefigs wakars. Kamehr wezaki laudis glihti brugeta pagalmā, kas ar meijahm un esera mala ar raibahm lampahm bija pufchkohts un no kauschu pulka lihgojahs ween, pee alus glahites tehrseja, jeb busetes istaba, kur zeeniga leelmahte ar guvernantehm weefus it laipnigi apdeeneja, ar ehdeenu un dshreenu atspirdsinajahs, fchim un tam augstas- ir klufas-laimes usdseedadami, — tikmehr jauni laudis sahle pee brangas orkeftera musikas jautri danzi greefa, ka preeks bija to flatitees. Lai gan faule jaw lehza, kad pehdejee weesi fchlehhrahs, tad tomehr til labi Skultes leelkungeem ka laudim ta leeziba jadohd, ka wis glihti un pa gohdam isweizees. Bet kad nu prasam: Zaur ko tad Skultefchi pee tahdas jaukas gohda-deenas tikufchi? tad ja-atbild: weenigi ween zaur mihlestibu un jauku faderigu fadsihwi starp kungeem un laudim. Kur tahds gars walda, tur jauka dhihwe.

Un kam dsihwe tà jaufa, tam gan no firde war wehleht, ka dseefmâ dseed: „Deewâ dohd firmu muhschu peedfihwoht.“

Stalle.

No Katrinês pagasta. Lai gan muhsu pagastis tohp no muhsu paschu gaismu rahditajeem, par tumfibas faktu faukt, tad tomehr es aisweenam tam preti biju, zeredams, ka ari schis tumfibas laktis reis pee gaismas nahls. Jo kur muhsu wifu Latweeschu tauta tagatnê dsenahs us augstaku kulturâs stahwofli nokluht, un ifkatris dsenahs no tumfibas pee gaismas; tad ari es dohmaju, ka muhsu K. pagastis reis no fawa dsita gara meega atmohdisees, un fahls pehz gaismas melleht. Bet to lihds schodeen par welti esmu gaidijis. Tapehz eedrohschinajohs schè tewim mihto Mahjas weesi kahdu masumianu tawâ zeta sohni eelikt no schi K. pagasta, lai tu waretu klaijumâ nesti fawu tumfu laktâ braktu behdigu likteni. Mihtais lasitajs, man gan tewim newaijadsehs teikt, kas tautu gohdâ zel, un zaur to tauta war felt; jo tu jaw patâ gan sinâ, ka tahs ir kreetnas skohlas. zaur to tas noteek, bet kur to truhst, tur wisi wehl tumfiba fehsh. Tapat ir ar muhsu pagastu, jo preeksch wairak kâ diweem gadeem tika no dsimta leelkunga v. T. kohli dohti preeksch teefas nama un skohlas buhweschanas, bet waj tas tika usbuhwehts, wehl ne schodeen? Bij nodohmahts, deht ne-eespehschanas, teefas namu ar skohlu lohpa apaksh weena jumta buhweht, bet kas to dewa? Tit ar mohlahm teefas namu usbuhweja, un tee kohli, kuri preeksch skohlas bija westi, nosuda nemanohht. Laudis teiz, lai gan tee us labi pa-augstas kalwas bijush, ka pluhdi esohht aisnefush. Tâ tad mehs K. pagastis peeteekam bes skohlas. Bet waj tapehz mums skohlas truhst? Lai gan ne preeksch gara isglihtofchanas, bet turpretim preeksch to jauneku famaitaschanas. Un schi skohla ir: muhsu kroggs. Lai gan zitôs pagastis pagasta wihri zenschahs no krogga dsihwees atradinaht, un teem zitadus beswainigus preekus fagahda, kur tee walas brihschus war pakaweht. Bet pee mums, kâ rahdahs, luhko wairak us tam, lai laudis kroggu apmekle. Bet kas nu buhtu teizama leeta, lai muhsu pagasta magasihne bohja ne-eetu, kad tas likums, kur sch apstiprinahts ir par magasihnes labibas pahrdohschanu, nahktu klaijumâ, jo zitadi, kâ dsirdams, muhsu magasihni esohht peles raduschahs, luras breefmigi labibu tehrejoht.

Kahds Katrineetis.

No Ohgeres. Utbilde us „Atfauzeena is Ohgeresupes-lihzijscha“ Blumenberg kungam. Zeenijams B. kungs nemahs attaijnoht, ka tas naw pateesiba, kas schi gada Mahjas w. N. 18 no Ohgeresupes lihzijscha rakstihst. Un zaur to ir Ohgreneeschem labu pliki dewis. B. kungs faka: „Naw waijadsijs, ka bagatais Ohgreneets nopuhletohs pee teatera spehleschanas. Gauscham behdigi, ja wisi tà dohmatu kâ B. kungs dohma no Ohgreneeschem, tad ifkatris wehl fnaustu dsitâ gara meega tapehz, ka bagatais negrib un tas nabags nespehj. Bet kad ar faweenoteem spehleem nem, tad til ta leeta war weiltees. Tahlal winsch faka: „ka Ohgreneets newarohht eemahzitees un ne-esohht tam walas.“ Lai gan ne wisi war eemahzitees, ne wiseem ir wala, tad tomehr jadohma, ka Ohgreneeschu galwâ falni naw, zaur kureem wifs war isbirt, bet fmadfenes, kur tal kahds masums aiskertohs, ja til tur behrtu; un ka wisi til newalas zilweki naw. B. k. faka: Ohgreneeschu teaterus apmeklejoht un dascham pagastam, kur teateri spehlejoht, daudsejadâ sinâ esohht par eewehrojumu preekschihmi. Resinu, to ar schi teikummu B. kungs ir gribejis fajiht, jo ne-

esmu ne weena Ohgreneeschu redsejis, kad apfahrtejs pagastis teateri spehle un wehl jo wairak, „kad Ohgreneeschu par eewehrojumu preekschihmi ir ziteem pagasteem. Lihds schim wixi nelahdu flawenu darbu naw gaismâ laidushchi un neta eewehrojumu naw iswedushchi. B. kungs usteiz fawâ raksteenâ, ka Ohgreneeschu it labi to saproht, kas teateris esohht un tomehr wixi nekur neparahda fawas fapraschanas. Jo mehs redsam, ka pee wifam mahzitahm tautahm jaw no ilgeem gadeem ir no leela swara, un ka teaters mums rahda dsihwâs bildes kahdu ihpashu gadijumu, kas katram ir saprohtams. Ja scho nu buhtu Ohgreneeschu pilnigi atsinushchi, ka tas pehz B. kunga dohmahm ir, tad wixi ari luhkotu us to dsihtees. B. kungs usteiz, ka pee wineem tapat dseedaschana kohpta. Mas preeka no tahdas kohpschanas, jo dauds reis gadahs, lai gan draudse dseed pehz Punschela meldiru gramatas, schesters dseed pehz weza tehwa-tehwa meldiru. Tâ ka behdigi wisi fajushchi paleek mutes atplehtushchi. Wehl naw wis par skohlu pilnigi gahdahts, kâ to B. kungs faka: Skohlas ehka til scho nahkofchu rudeni pawifam tiks gatawa. Negribetu gan zeenijamu skohlotaju aiskert, bet zitadi to newaru. Jo winsch faka: ka lihds schim wirskohlas pahrwalde pilnâ meerâ bijuse ar teem skohlotajeem, to negribu leegt. Bet kâ stahw ar Ohgeres skohlas buhschani, kad ta no til mas skohlas behrneem tohp apmekleta. Jo B. kungs faka: ka pehz mahzitaja aprehkmaschanas esohht 45 behrni. Tur Zuh kungs nerunajat taisnibu, jo Zuh paschi man ar fawu muti teizat, ka wairak par 50 skohlas behrnu buhtu, ja wisi pehz likuma taptu skohlâ fuhiti. Tad Zuh zeen. B. kungs fakat: ka Ohgres pagastâ til 67 fainneeki esohht un ta atkal naw taisniba. Manâ raksteenâ stahw lihds 89 fainneekem (jo es tur galigi nebiju teizis) un ir pawifam 77 fainneeku Ohgres pagastâ. Draudses skohlâ behrni teek til seemâ mahziti un wafarâ ne. Bet turpreti kur riktigi skohla tohp wadita, kâ Ohgrenes meiteru priwat skohla, tur ar waru speeschahs laudis, lai wixi behrnus peenem. To jauno skohlas namu no ahrpufes usskatoht, gan japreezajahs, ka stalta ir, bet kad eelschâ usmanigi apskata, tad janopuhschahs. Jaw pati ehka naw tihri riktiga pehz waijadsijs un skohlas galbi, kuru mudulis esohht no zeen. skohlotaja, meisteram dohts, ir ustaititi, ka peeauguscham lihds degunam fneeds. Bail ka tee masinee fawus degunus nenolusch.

Z. D.

No Bauskas apgabala teek „Darbam“ tà sinohts: Bagata seema mums nesufe bagatu seemas-fehju; rubsi kâ „kahrkli“ lihgojahs ar fawahm brangahm fudraba wahrpahm un buhs drihs plaujami; zerejam ari us labu raschu. Kweeschu (puhri) stahw kâ muhris un fahl breedinaht fawas selta-wahrepas, kaut gan siprâs grants-semes pee dascheem ari ir apmestit ar rubfu. Wafaras-fehja, zaur pastahwigu Juni mehnescha faufumu, augschanâ ir apscherpufe; lini pawifam apstibushchi (sime us wahjeem naudas angteem;) meeschu apsepuschi un weetahm jaw nodseltejujushchi; agri fehtas aufas ir labas. Ar sirneem, wikeem, grikeem war meerâ buht. Ubbolina un seena ir pilniga bagatiba, kad til wifu labi dabutu rohkâs; jo lihds schim mas plants un wehl masat eewahhts. Schim brihscham wehl waijadsijs darbs ar papuwes usarschani, jo seme bija tà fakaltufe, ka ar dsels-arklu un diwi sirgeem tai neta newareja padarht un tadeht fuhdeem, us lauku isahrditeem, ilgu laiku waijadseja balinatees. Muhsu nowahrguschu wafaras-fehju un fakaltuschu papuwi apluhkodami gaidijam ar ilgochanohs us

Rundales Behtera-tirgu, kas pagahjušā svehtdeenā un pirmdeenā tika noturehts. Svehtdeenā zilweku tirgus bija gaušči leels, jo šče, tapat kā zītās malās, jaunēli un jaunēles eet uš gada-tirgus fašlatitees. Pirmdeenā lohpu-tirgus bij dauds mašaks kā svehtdeenā. Labi darba-tirgi, peenihzas jaunās gohwis un trefnas aitas stahweja labā zenā. Lepni kungatirgi, nodsihti lohpiri, wezas ahlawas gohwis un wahji jeh-rini atrada mašak pirzejus. Rundales Behtera-tirgu wišu wairak tadeht gaidijam, lai tas mums atneštu leetu; jo kā no wezeem wihtreem un feneem laikeem eewehrohts, tad pa Behtera-tirgu gandriht il gada leetus lihst, retu gadu tā fauši isgahja, un zaur tam pee wezeem un jauneem radees tahds fa-tams wahrds: „Kad Rundales Behtera-tirgu leetus nelihst, tad Schagare deg.“ Naw wis issinams, waj nu tadeht pa Behtereem leetus muhs mehds apmekleht, lai Schagare nedeg, jeb waj tas teel peewillts zaur leelu gaisa-fatrihziņafchanu no glahschu-trohlfchna un lohpu blaustiņafchanahs, jeb ari waj winš nahk mums par mahjās-dšineju par to, ka svehtdeenā tirgojamees jeb kahdas zitas leetas deht. Tā ari šcho gadu to gaidijam, lai tas atspirdsinatu muhsu wahjas druwas un dšir-dinatu isflahpuščas augu-faknes. Svehtdeenā gan gruhfni mahloni nehfažahs, bet leetus newareja palihst un mehš fahkam baiditees, kad til šcho gadu Schagare nedegtu. Pirmdeenā mahkulitis pamirdseja un leetus-zeriba mums ataufa, bet tad pat ap pušnakti leetus kā ar reto feetinu eefahka sijahst un tā sijaja kahdas 12 stundas no weetas. Bija rahms, rašchigs leetus, kas kreetni isnehma zauri un kaut gan tas pahri nedelas nahjis wehlah, kā bija ihsti wajadšigs, tad tomehr to ar seltu newar atšwert, jo tas tatfchu wehl atdšihwinahs ne-isskaitamu pulku no muhsu pagihbušcheem labibas- un faknustahdeem, tadeht pateiziba lai ir Deewam!

No Sodenēs (Kurseni). Šaufums, faufums un wehl reis faufums! Gan zereja un gaidija muhsu semkohpi uš kahdu debesi leetus, bet welki! Wehl naw no wafaras-swehtkeem kreetnis leetus bijis. Tikai faufums un silts seemelis, tihri kā Samums Schoras tuknesi, bij un ir muhsu weesi. Semkohpi zeribas uš „bagatu gadu“ ir wehja, jo uš labu wafaraju newar wairs zereht. Ausas un meeschi, knapi kahdu šprihdi garas fahk jaw wahrpoht; lini, kas preekšch wafaras-swehtkeem fehti ir pasudušchi, kā schihds pa Mikeleem, bet tee, kas wehlaki fehti, turahs gan it labi, bet paliks — ja drihsumā leetus nenahks — no faufuma apšpeesti ihši. Seemasfehja, rudsi un kweefchi, ir itin brangi. Pee winu labas isturefchanahs lihds it ihpašchi šuperšofats, kuru muhsu semkohpi pilnā mehra leeta. Seena un ahbolina ir gandriht diwreis til dauds kā pehrn un tagad faufajā laika winu wareja jo labi fakohpt. Bet muhsu semkohpi eewehrojusch, ka ahbolinšch efoht labaks, tad to pušfaufu wedohst, jo tad to lohpi labaki ehdoht. Wini lauj tam til diwi deenas schuht (ziti netil ilgi) un wed tad mahjā, bet nefapuhstohst wis, kā tas buhtu dohmajams, turotees it brangi. — Kohla-augtu šchogad nebuhs wisai dauds.

No Sahdsenes. Deht ihsti faufa laika ir lauka darbi wisā Madaleenes draudšes apgabala štipri uš preekšchu gahjušchi. Seenu ešam jaw beigusch, plaut, bet mašu leetu wairak schkuhnds bahjušchi, kā pehrnajā gadā. Ari rudsus eefahka jaw dachchi tai 15. Julijā plaut, kas wis zaur zaureem nemoht ir brangi augusch, it ihpašchi ir japeemin, ka tur, kur kaulumilti ir fehti, waj nu plehsumā jeb tihrumā, ir ari itin labi

isdewušchees. Seemas kweefchi pee mums teel maš fehti un ari wiseem, kas winus fehi, tee labi ne-isdohdahs, jo tee seemā ispuhst. Wafaras fehja ir no leela faufuma dikti apšpeesta, tā ka lini, kurus pee mums wiši mihlo wairak feht, ir reti un ihši. Pat mešchi no leela faufuma fahk weetahm degt, bet leelā isplahtijumā gohds Deewam naw nekad wehl ugums zehlufehš.

Darbs.

No Ružawas (7 juhdses aš Leepajas) waram šnoht, ka gohds Deewam — muhsu wafarajas, kas no leela 3 nedelas karstuma bij gaušchi apšpeestas, ar pehdeju leetu drušzin atweldsejahs, un jo wairak zeribas dohd uš pušlihds labeem augleem. No 6. lihds 27. Juniju muhs neweena leetus lah-fite ne-eepreezinaja. Wafaraja, kas eepreekšch krahfchni stahweja, isnihka un isdila azim redsoht; bet pehz 27. Junija pee mums wefelu nedeku il deenas labs šchlahzeens, un tas ne-issakamu labumu pee druwahm un plahwahm atnesa. Ahbolinšch ir tomehr retam labs, seens kalwu plawās maš. Bruh-fchds un Leifchos, muhsu zeeminōs, kur eekšch tahm trijahm nedetahm, kad muhs tas leelais faufums apbehdinaja, bij pahru reis duhšchigi pahrlis; tamdeht ari wineem labiba dauds labaki stahwoht neka mums un tapat ari seena wairak efoht neka mums.

(Balt. sem.)

Ahrfemes šinas.

No Bahzijas. Kā jaw fawā laika peeminejam, tad ultramontaneem pee Bairijas weetneeku zelfchanas isgahja schkihbi; wineem ne-isdewahs is fawas partijas dabuht weetneekus eezelt; bet ultramontani naw tee wihtri, kas dihlā stahw, wini weenumehr ruhpejahs, kā waretu kaut kā Bahzijas waldbai pretotees un tai lo isšpihteht. Tā tad nu ultramontani zaur fawu awiši „Germanija“ tahdas walodas ispauduščas, ka Bišmarks Warzinā ne-atturotees wis no politikas darbeem, bet pahr tam dohmajoht un gudrojoht, kā waretu Belgijai ar karu usbrukt. To šinodama „Germanija“ nemahs peerahdiht, kahdus eemeflus Bišmarks isdibinajis, kuru deht ar Belgiju waretu karu fahkt. Mineta awiše „Germanija“ ari dohd Belgijai to padohmu, lai no Bahzijas kara-dohmahm fargajahs. Ka schahdas walodas ar špihtigu nodohmu ispaustas un tikai ir welta rihdešchana un mušinaschana pret Bahziju, tas ir weegli prohtams, ihpašchi tam, kas ultramontanu rikhofchanohs pašihst.

Wahr logitu jeb fahrtigu dohmu islikschamu daschōs Latweefchu raksteens.

II.

Wahr deenastneezehm pilšfehčas.

Gelšch Mahjas weefa N 10 šch. g. kahds K. M. kungs pahr kauschu aiseefchanu uš pilšfehchahm dšihwoht, rakstidams, ari par meitahm peemineja, ka tahs uš pilšfehchu aiseet weeg-lakas dšihwes deht, bet pilšfehčā, pa leelakai dalai, deewam-schehl to lo melleja ne-atrohd, bet turpreti, par deenasta meitahm plisfehčā palikdamas, jo leelakās kahrdinafchanās kriht, jeb ja isdohdahs apprezetees, jo gruhčakus puhlinus fewim us-krauj. Galā K. M. kungs meitahm usšauj, lai ne-aiseetu til dauds uš pilšfehču, weeglakas dšihwes deht, jo pilšfehčas meitahs stahw deesgan fliktā zeenā, un semjupuwis labak prežehš semju-selteni, neka tahdu, kas jaw pilšfehčas gaisu ohduft. Scho raksteenu lafoht, taš katris to dširdeedams šajutihš,

ka R. M. kungs keefcham meitahm labu wehl, un fcho fawu raksteenu til ween tadeht lasitajeem preekschâ leek, ka lai zaur to warbuht daschu jaunu meitu no tam nowehrstu, us pilssehtu deenastâ aiseet, fur daschai labai semju seltenitei, zaur dasch-daschadahm pilssehtas kahrdinaschanahm, behdigis liktenis usmahjâhs. — Bet te nu eeksch N° 12, isnahk raksteens no kahdas Walzeneezes R. M., kuru zauri lasoht, wese lam zilwekam fahl gandrihs flitti palitt ap siridi, jo tur tohp putra preekschâ zelta, bet gauscham flitta!

Zeen. rakstijâs R. M. kungs nu gan fawu raksteenu, eeksch N° 17. deefgan brangi aistahw, bet ta ka winsch ihsumâ, til ween patâ sewi un fawu raksteenu aistahw, bet turpreti pahp preekschmetu paschu zeen. Walzeneezei wairs neko atbildet negrib, tad man schkeet, zeen. lasitaji par launu nenems, kad es schai it swarigâ leetâ zeen. Walzeneezei atbildu, weenkahrt winas raksteenu, un ohtkahrt paschu preekschmetu pahrspreesdams. Papreeksch es wehl zeen. Walzeneezei fatu, ka ari sinu, waj war pilssehtâ deenastneezes dabuht jeb ne; jo lai gan esnu „nepilssehtneekâ.“ — ta R. M. kungs, tad tomehr esnu 8 gabus pilssehtâs dsihwojis, un tadeht ari waru par pilssehtas buhschanahm ar zeen. Walzeneezi patreektees, jo nepilssehtneeka dohmas wina netur par pilnigahm. — Nu tad!

Birmais teikumis: „Es gauschi luhgtu, ka R. M. k. raudsiti flaitiht, zil Wallas pilssehtas meitas ir fawu krohni pasaudejuschas un aprehknaht, waj Wallas draudse wairat tahdas meitas ne-atradisees us semehm, neka pilssehtâ. — Zeen. Walzeneeze! Waj sineet ari, ko Zuhfu spalwa tur us-rakstijuse? Bet spalwa taf neraksta bes galwas sinas, tapehz raudsifim ar galwu druzjin tuwaki eepasihtees. Ko Zuhâ R. M. kungu luhdseet? Waj Zuhâ pate ari prohteet, kas tas ir? Nu labi, kad nu R. M. kungs gribetu buht til laipnigis, un gribetu Zums to patikschanu dariht, Zuhfu luhgschanu ispidiht, — ka tad nu Zuhâ daritu, kad winsch taifnibu sinahk gribedams, schahs leetas ismekleschanâ ari pee Zums nonahktu? Ko tad winsch ar Zums, un tapat ari ar zitahm meitahm, nu eefahktu? Kâ tad winsch nu dabutu sinahk, kura fawu krohniti pasaudejuse, kura ne? Warbuht ka Zuhâ, R. M. k. bischlin neroht gribedama, buhtu meitahm fcho leetu pasinajuse, un nu R. M. kungs wisas atrastu ar krohniti galwâ. Bet warbuht ka Zuhâ R. M. kungu tuwak pasihstat, un sinat, ka winsch ar tahdahm leetahm darbojahs; jeb warbuht ari ka winam ir tahdas azis jeb tahds gars, ka to tuhdat ispehti, jeb ari ka Wallas puse tahdahm meitahm sime pee peeres. . . .

Tad nu Zuhâ, zeen. Walzeneeze, jaw esat isrehkinajuse, ka Wallas draudse wairat tahdas meitas atradisees us semehm, neka pilssehtâ? Zil Zuhâ esat drohscha! Zuhâ wisu it smalki sinat! Kad nu wehl aprehkinam, ka Wallas semu-draudse ir 10 reises masaka, ka pilssehtas-draudse, un Walla ir til leele galwas pilssehts, fur til dauds kahrdinaschanas preeksch jaunellehm, tad tihri jabrihnahs par Wallas pilssehtâ draudses tiklibu un semes draudses netiklibu! Ohts teikumis zeenijamus lasitajus luhds eewehroht, ka R. M. k. nepilssehtneekâ buhdams mas ween sina, waj pilssehtâ ta war deenastneezes dabuht. — Kas tad nepilssehtneekam ir ailcedfis ari par pilssehtas buhschanahm ar ziteem aprunatees, kas to it smalki sin? Tahds lauzineekâ jaw buhs „muzâ audfis un pa spundu barohs,“ kas schinis laikos, fur laika-raksti tilpat semju ka pilssehtâ leetas apruno, un paschi lauzineeki ar pilssehtneekem dauds un daschlahrt fa-ectahs, nepawifam nesinahs, ka

pilssehtâ eet. No weena kalpa jeb strahdneeka to wehl drihtsietu teikt, bet ne no weena wihra, kas jaw patâ kreetni ween ar laika raksteem darbojahs un par fawas kantas labklahschanohs ruhpejahs, ka zeen. R. M. kungs! Treschais teikumis: „Kad nu ohtro nu trescho, jeb pehdigo peeminejumu falihdsina, tad reds, ka wiui weens pret ohtro runa.“ — Kuri ir fchee peeminejumi jeb teikumi no R. M. kunga? Ohtris ir fchis: „dascha laba (prohti meita) aiseet us pilssehtu weeglakâ dsihwê; — “ un treschais teikumis fchis: „Wihri no feewahm teek pilssehtâ ustureti.““ Schohs abus teikumus, kas schini leetâ pehz manahm dohmahm gauschi rittigi, zeen. Walzeneeze nu janz kohpâ, un istaifa no teem weenu teikumu, kursch ta fkan: „Semju faimneeki tagad newar meitas dabuht pat par leelaku lohni, tadeht ka truhst, dascha laba us pilssehtu aiseet, weeglakâ dsihwê, ruhpes un puhles.“ — Bet nu prafifim zeen. Walzeneezi attal, waj winas galwa ari sin, kahdus neekus winas spalwa R. M. kunga teikumis eepinusi, jeb waj spalwa to til no fawas galwas darijuse? Sinams, kad feewahm wihri ja-ustur, tad tahda ustureschana nenahk bes ruhpehm un puhlehm, — bet zeen. Walzeneeze, Zuhâ taf esat til pahreelinata, kam deht tad nu Zuhâ janzat meitas ar feewahm kohpâ? R. M. kungs taf runa par meitahm, kas aiseet us pilssehtu weeglakas dsihwes deht, un Zuhâ nemat wina teikumus, kas us meitahm simejahs, un spihlejat tohs us feewahm! Ai, ai! zeen. Walzeneeze! — Zetortais teikumis: „Luhdsu R. M. k. eewehroht, ka meitas gan paschas labat sin, tadeht winas pilssehtâ labat nahk, neka us semehm un newis weeglakas dsihwes deht.“ Kad meitas paschas to labaki sina, tad jaw ari wajag kahdam buht, kas to labi sin, jo papreeksch wajag labi sinahk un tad labaki. Bet R. M. kungs labi nesin, es ari ne, un lihds ar mani dauds, dauds ziti ari ne, — mehâ til dohmajam, ka laikam weeglakas dsihwes deht un daschu zitu labpatikschanu pehz, un luhkosim to apakschâ tuwak peerahdiht. — „Meitas pilssehtâ labat nahk neka us semehm.“ — Tad Zuhâ, zeen. Walzeneeze, neweenas meitas newarat dabuht, tadeht ka Wallas meitas us semehm labi nahk? Zuhâ jaw ka pilssehtneeze buhdama R. M. kungam pretojatees, kad winsch faka, ka „pilssehtâs war deenestneezes kuru brihdi atrast un dabuht, —“ tad Zums tas wis ne-isdohdahs? Zuhâ gribat few leelaku iswehli no meitahm dabuht un aizinat tahs bareem us pilssehtu? Jeb waj Zuhâ pate meita esat? Nu tad no Deewa pufes padarat muhs taf gudrus schai leetâ, un isteizat mums: tadeht meitas labat nahk pilssehtâs? Jeb waj tas ir noslehpmus? Nu tad gauscham luhdsam peedohdat mums, kas to leetu gribam druzjin ispehtiht. Bet eepreeksch eefahlam, Zuhâ wehl luhdsam eewehroht, ka wis nerunajam par Wallu ween, ka ari R. M. kungs to naw darijis, un ari redatzijas peesihmejums to peerahda, bet runajam par pilssehtahm, apaksch kurahm simtreis wairat faprohtam Nihgu, neka Wallu, un ja Zuhâ zeen. Walzeneeze wehl mas ko par Nihgu esat dsirdejuse, tad druzjin us mums paflaufatees. Lai gan ari sinam, ka Zehfis, Balmeerâ, Wallâ u. t. pr. eet, tad tomehr runasim par Nihgu, jo Nihgâ war wisas Widsemes Wallas, eekschâ fabahst un wehl no Kurfemes un Zgaunu semes klahp paleeneht, un tad ar wehl pilna netiks! Klauseht! Nihgâ peemihk gandrihs kahdi 150,000 (sint un peezeftmittuhfstojschi) zilweli, — par tugoschanas laiku wehl wairat, — augsti un semi, bagati un nabagi; schinawneeki un andelmani, mahziti un amatneeki; besdarbneeki un strahd-

neeki u. t. pr. Kur tik daudis lauschu, tur sinams laba petna; jo wisi darbi un iustestchanahs, ko ween mehds redsam, tohp no zilweleem sagatawoti un waditi. Tapedz ari laudis bareem dseahs us Mihgu, ko mums ari statiskas apleezina, ka pehdejos desmit gaddis, Mihga ar wairak ka 50,000 eedshwotajeem wairojufehs. Sinams, ka tas, kas strahdigis un uzih-tigs, ari pilsehtā teel drihsat us preefchu. Bet us pilsehtu aiseet tik war weselas familijas, jeb ari puifchi, bet ne wis meitas. Meita tik tad war aiseet us pilsehtu dshiwē, ja tai tuh-lit sinama weeta, jeb ja tur isprezeta tohp, jeb ari ja pilsehtas fshohlas apmelle, ka fainmeeka meitas. Kadeht meitas nedrihsst us pilsehtu nahkt? Wahzu laudis zaur fcho atbildi dohd: Neweena Wahzumeita Mihgā nestaiiga weena. Kad winas iseet, tad pat deenas laika eet diwas jeb wairak kohpā, reti weena; bet wakarōs tohp arween no pasihstameem kungeem pawaditas, tadeht, ka Mihgā, lai gan polizeja ir usmaniga, tomehr beeschi ween atrohdahs beskaunigi un negohdigi jauni laudis, it ihpafchi daschōs wakarōs ka Andreja-wakarā (Andreas-Ubend), kur polizejai daudis darba. Latweefchu meitas fchobrihd wehl, deewamschehl pilsehtās, wiswairak ir fchuhwejas, jumprawas, istabasmeitas, emas, fehlfchas u. t. j. pr. Kahdās winas tur nenahl kahrdinafchanās! Weens lauzeneeks tam nemas negrib tizeht, kad to dsird, bet weens pilsehtneeks jeb tahds, kas ilguš gadus pilsehtā dshiwōjis, to sin. Janoschello ir meitas, kad winas aiseet us pilsehtu dshiwōht un tahm tur naw neweena ustiziga pawadōna, jo tee pawadoni, ko tahs tur atrohhd, ir wiswairak jauni laudis, kas prezetees wehl newar, bet fawas meefas kahribas tatfchu ispidiht gri-bedami, labpraht jaunahm, fmulahm meitahm usmetahs par pawadoneem, bet ir „wilki awju drehbēs.“ Es saprohtu, zil gauscham zeen. K. W. kungs meitahm wisu labu wehle, jo winam fawas tautas nahlamiba eet pee firds; bet waj war iszeltees jauna, fpehziga tauta, ja tautas meitas tā tohp del-detas? Ko lihds ihstu tautas dehlu zihnischanahs, tautu zelt, kad ta no ohtras pufes pohstā eet! Zeen. Walzeneeze! Neweenis jaw neleeds un newar aisseegt meitahm us pilsehtu eet; schein tik meitahm tohp pee firds likts, lai labi fawu nahlamibu apdohma, eekam weenas paschas pilsehtu kahrdinafchanu-straumē eelfchā gahschahs, kas neweenu ne-atstahj ne-aissahrtu, bet lihds rauj us leiju, ja tai naw stutes pee kuras war peekertees. Kā meitas paschas labpraht us pilsehtu aiseet, tas man fchleek zaur to nahk, ka us laukeem atrohdahs daudis tahdu fainmeeku, kas fawas meitas isfshohlo draudses fshohlā jeb kahdā pilsehtas masā fshohlinā un tad meitu wed mahjās. Ko nu meita lai eefahk; preefch semeš darbeem ta leekahs par fmalku, par aumeistereeni par nemahzitu. Nu jaluhko kahda wirtschastereenes weeta, jeb japaleek par jumprawu, fchuhweju, istabasmeitu u. t. pr. Un ka fchahda weeta labak patihl pilsehtā, ka us semehm, tas nahk gan zaur to, ka pilsehtā ir wairak azis, kas tahdam fshukam palak fshatahs; ir teaters, weefibaswakari, bales, isbraufchanas; bohde ir turumā, kur stahki dabu, ko jaunkundsinini labpraht reds u. t. pr. pilsehtā wisf pee roh-kas. Bet ko lihds wisi fchee patihlkumi, fchahs stahtefchanahs un iustestchanahs, kad zaur to nenoseedfiga semu-meitene tik kahrdinafchanā kriht, un pee dwehjeles un meejas bohjā eei!

Kamehr muhju tauteetes wehl newar angstaku stahwofli fadshiwē eekent, kamehr desmitreis labaki preefch tautas nahlamibas, kad tahs paleek us semehm un ne-apmahde fmuidrūs, drohfhūs un weselus tauteefchūs, un audsina jaunu.

wesalu, stipru tautu, nefa aiseet us pilsehtu par fpehles-leetu pilsehtas kahrigajeem jaunkundsinieem, kas nekahdā wihse newar mehritees ar semu puifcheem, Baltijas ihsteem, dabigeem dehleem. R. K.

Preefch fainneezechm un meitahm.

Kā fawā laika kahds Amerikaneetis, awises to sinu lasijis, ka nabaga fchuweja bada-nahwē nomirufe, un zaur to us tahm dohmahm nahzis, maschini isgudroht, ar kuras palihgu waretu fchuweju lehnu strahdafchanu ahtraku pa-

dariht un ka wiam dedfigā zihtibā darbojotees teefcham ari isdeweēs, tahdu maschini istaisiht, kuras isgudroschana daudsfahrt pahrgrohsita un pahrlabota, lihds fchim pasauli ar milioneem fchujamu maschinu daschadās eeriktēs apdahwinajufe, tā patlaban prafts fleferis Berline, eewehrodams, ka leelakai lauschu datai tahs leelas fchujamas maschinas par dahrgahm un tadeht gruhti eegahdajamas, gluschi masu fchujamu maschini isdohmajis, kahdu pateefibā weenkahrschaku it pawifam newar dohmatees, un tahdā wihse ihstu darba eerohzi radijis, kas katrai feewischkai preefch fchuhfchanas lehti der un ihpafchi lehti un weegli eegahdajams.

Schujamas maschines wehrtiba ir preefch zilwezibas no lohti leela fwara un newar deefgan tikt zeenita, wina zilwekam neween atrahmufe leelu laiku kawedamu puhliaw, bet winai ari peenahkahs ta pateiziba, ka apgehrbu un zitas fchujamas leetas lehtaki war pagatawoht, un weegli eemantohk.

Ja nu tadeht tas pirmais fchihš maschinas isgudrotajs par zilwezibas labdaritaju fawams, kuras ihpafchi no feewischkahi par pateizibu peenahktohs peeminas-fihme, tad ari nemasak Berlines fleferim Theodor Stiehr kungam peekriht gohds un ta atfihfchana, ka wiafch weenu tahdu weenkahrschah darbarihku sagatawojis, kas to paschu padara, ka tahs leelahs fshunstigahs maschines un kas fawa lehtuma deht katrai nabaga kalponei aissneedsama. Bet ari paschahm lepnakahm dahmahm japreezajahs par to, zil ahtri, zil riktigi un fklaiſti fchi masa maschine fawu darbu pastrahda, kad ta tagad fchuwejai par malfu ar leelo maschini leek fchuht, kas fmagi eet un meefu, ihpafchi kruhtis stipri nopuhle, tad nu wina ar fcho maso roh-kas maschini fawus wihlejumas un pukainus rakstus pee fawahm gresnahm fleitehm jeb behrnu-apgehrbeem pate ar fawahm rohlahm it weegli war isfchuht, wina war ari ar fcho maschini bes kahda gruhtuma dahrsā no-eet un tur ar winas strahdaht, jo fchi maschine pee kura katra galda leekahs ahtri peefshuhwetees.

Kā ar fcho maschini ja-apeetahs un jastrahda, to pilnigi war eemahzitees un eemanitees desmits minutu laika un daudis mas maniga rohka eefpehj drihs, tohs duhreenus pehz patifchanas jeb wajadsibas waj leelakus waj masakus norikteht, tā ka fmulu un fshunstigu wihli war fchuht. Bet tomehr ne tik ween fmalakai feewischku audumi teel no fchihš maschines labi fchuhti, ari wifas sortes wadmahu jeb tuhku, ir pat ahda un tadeht trijadas daschadas sortes adatu wajadsigas: fmalakas, pufsmalkas un rupjas.

War teefcham pehz taisnibas fcho maschini par weenu leelu fohli us preefchu pee mahjas darbeem nosaukt un ir wina fawa „lehtuma un gauschi weenkahrschas konstrulzijas“ deht

Zelgawas istahde ohtru gohda algu, prohti bronkfes-medafu ispelniuse.

Naw ilgi, tikai kahdi mehneschi, kur fchi maschine Bahz-feme isdohmata tikuse un Kreewfeme bij winai nolikts, pirmo gohda-mafsu pelnitees, jo andeles-nams Ziegler un beedr. Rihga (leela Bils-eela), kuru rohkās tas leelalais krahjums (General-Depot) preekfch Kreewfemes nodohs, affina to par riktigu, ka fchai mafchinai Zelgawas istahde preekfch muhsu semes ta fakohf ekfamenu waijadsetu nolikt, lai wina waretu zeeniga buht, wispahrigu eewehrofchanu pee publikas us fewi gres-dama panahft.

Tagad nu tee gohda-algas nospreedeji sawu spreedumu nodewufchi un tas fkan „labi,“ tad nu ir laikis no winaas runahf un winau peedahwahf ar taifnu usteifschanu titlab' gahdigahm faimineezehm ka ari fshaklahm meitahm. Zuhš winau nopirkufchi, teefcham winau ari eemihleseet un usteifseet un pafchi pahrelezinasitees, zil weikli un smukt wina strahda, ta ka zilweks to muhscham nespehj un Zums, wihreem, til to padohmu war doht, ka Zuhš til wehrihi buhtu, preekfch fawahm feewahm un meitahm fshahdu mafchinu pagahdadami tahs ar teefcham kreetnu un derigu dahwanu eepreezinahf.

Reif tee laiki atnahfs, ka zilweks laikam katru gruhfu darbu mafchinei liks padariht; winfch pats til stahwehs flahfu un pahwehshs ar rohkās pakustinaschannu, ka fchai ta jeb zitadi jastrahda.

Wahzfeme patlaban zeema fshohlotaji pubhlejahs, masas beedribas fawods zeemods dibinahf, lai zaur if nedelas atleekamahm ahrtawahm til dauds waretu fakraht, ka katrai meitai fchi ma-

fchine ka peinas un wifu derigakais feeweeschu amatu-rihts rohka tiktu.

Behdigi buhtu japeemin, ka tas tikpat pirzejeem par weeg-lumu ka pahrdewejam par labu deretu, ja us semehm, ihpafchi masas pilsehtas agentures eeriktetu, ta ka katram pirze-zejam ahtri un lehtaki ta mafchine buhtu aifneedsama. No general-agentures tadehl jaw ari ir gahdahs, ka Zehfu ap-gabals pee P. Lukaschewis k. Zehfis tahs mafchinas war dabuht pirkt. Ar laifu gan ari wifur zitur pa mafahm pils-fehfam tahs buhs dabujamas.

Manā drutatawā nupat tika gatawa fshahda grahmatina:

Z a e e t!

Stahfs, kas rahda zil derigas un fwehtibu nesdamas ir dshwibas apdrohschinaschamas. Latwiski pahrzehlis P. Pruhfs.

Maksa 5 kap.

Ernst Plates.

Bez-veebalgā,

tai 27. Juli 1875. tureenās labd. beedr.

isrihshs musikas mahzektam par labu konzerta, teatera un weesibas-walaru ar dauds jaunahm kuplejahm.

Preekfchneeziba.

Atbildes.

D. S. — S. Zuhfu pretfchanohs rakstu labprahf usņemum, bet patiras us-brufschanas atmetamas. Pahrgrohsitu to rakstu waretum leetahf. Gaidisim af atbildi Rebalzija.

Rihof 17. Juli pee Rihgas atnahfufchi 1275 fugi un aifgahjufchi 1142.

Atbildedams redakhehs Ernst Plates.

Akzions.

Ar augstas andeles-trefas (Wettgericht) atkufcham ohrbeen 29. Juli, pulst. 2 pehz pusdeenās tiks **fabda dala dafchadu dselschu,** pastahwofchu if katlu-bleka dafchads leelumods, kwadratu-, apateem-, flangu- un stubru-dselscham, ka ari if fshuguna krahfnes durwin, us fegtemiha grunts, Rehster. Ubr-Rihgā, masā Kaleju-eelā N 3, us ta rehtinu, lam tas pecriht, us wairakfshlischannu pret flaidru naudu pahrdohsa.

Karl Mejer, birschas-mahflers.

Kreewu

kruzas-apdrohschinaschanas-beedriba,

dibinata 1871mā gadā,

apdrohschina wifadus lauku-rofshojumūs pret kruzas-flahdi par lehtahm un nepahrgrohsamahm preshmijahm. Klahfatas finas dabujamas un apdrohschinaschanas teel preti nemtas

Rihgā	pee Daniel Minus	lunga
Zehfis	„ W. F. Erdmann	„
Walmeera	„ Eb. Boepffel	„
Walla	„ Carl Koch	„
Zelgawā	„ Ricop un beedra	„
Kuldigā	„ Ferd. Westhorn	„

Atkufnes pilsmuishā pee Wold. Straufs tunga.

Weens wihrs,

las bohmwilnas dsijas proht pafahi, teel mellehtis. Klahfatas finas **Ernst Plates** drutatawā.

No 1. Juli 1875 eefahlahs

mahju pahrdohschana

eefch Zehfu pils un Kahlamuischah un ir pirze-jeem ta fahibgshana us minetahm muishu mah-jahm pee Zehfu pils-muischah waldischanas latra brijhi dabujama finahf.

Sludinaschana.

Nupat no drufas isnahza:

Dseefnu rohka,

janekteem un wihreem
pirma un ohtra dala, apghadata no

J. Bimse,

Seminara direktora. Widsemes fshohmeisteru abe-jahm bahriau lahdehm par labu.

Ohtis pahrluhfshs dritejums. Maksa plahnā papihra wahla 75 kap., stipra wahla 80 kap. un dabujama pee

J. Denbnera

Rihgā, Kohp-eelā N 3. Rehsterburgā pee G. Gaf-fek-a, Rewsti Prosp. N 13. Walmeera pee G. G. Eren. Zehfis pee W. Thiel un beedra. Walla pee M. Rudolffa.

Waldenburgas stiklu-fabrikā, eefch Jaunpils draudshs, apakfch Al-igen muishas, teel wifadā leelumā

balta lohgu glahse

par lehtato zenu pahrdohsa.

Louis Greiner.

Riter- un Wagon-eelu stuhri N 113, ir ta mahja, kur ari jau bohbe pastahm, pahrdohdama. Slaidra-fas finas turpat pee faimneeta. Kunajams til fwehtbeenās.

Langdale's

superfosfatus

peedahwa lehti

Georg Thalheimer,
Kerlowius mahja aif rahufcha.

Ischuguna kapu-krustus

leela iswehlt, melms un apseltinus, peedahwa par lehtahm zenahm

Alan un beedris,

Weshern-eelā N 7.

Apsteleschana teel latra laikā preti nemtas.

Semtohpibas maschines,

ka: masohs Adlera ar-tus, pehz jaunalahs wihshs buhmetus, par 5 rubl. un dahregal; eze-fshas, fihrijamahs ma-fchines preekfch labi-bas, par 35 rubl. un dahgafi; efsku u. G.

peka kulamahs-maschines, ar rohlahm kulamahs ma-fchines no 70 rubl. eefahloht, un zitas sortes. Pehz latra waijadshbas

superfosfatu,

kurfch it ihpafchi ir fpehzigs, par maifu 3 rubl. 50 kap. lihof 3 rubl. 35 kap. un

schujamas maschines

7 rubl. gabalā peedahwa

Ziegler un beedris.

Kantohris: Rihgā, leela Bils-eelā N 18.

Linu- un pakulu-dsijas

wifds numurds teel pahrdohshs

B. Eugen Schnakenburga

kantohri, Rihgā,

leela Bils-eelā N 1, preti birschas namam.

Kad daudz Rihgas pilskērtas-draudzes lohzeļi wehļ nam patlaupījūdi tašs Rihgas galvas-naudas waldischanas daudzfabriņas ušajinaschanas, kuras pehž eelšdigu leetu ministēra žirulehra-pawehla no 8. Febr. 1874 № 6 tika islaistas, un lihds šchim wehļ nam peemeldejušai fawas familijas-lohzeļus, tad no Rihgas galvas-naudas waldischanas ar ašrah-dischanu uš 29 to likumu pahr tahm šrahpehm, kuras meera-teešnešči nospreeš, wišt peea Rihgas pilskērtas-draudzes peerastiti laudis zaur šcho wehļ reiš teel ušajināti, ja negrib naudas-šrahpe krišt, ar sawahm rewiššias-lištehm un leezibas-rafsteem wifu wehļati lihds 1. September 1875 pee galwas-naudas waldischanas meldeetes, šče famus tagadejas fami-lijas-lohzeļus ušdoht un turklahst ari peenest tašs pehž preeškrastā wajjadšigās parahdischanas pahr wifseem wifu familijas-lohzeļteem pehž 1853 gada peedšimufšeem un pahr teem pehž 1857 gada šalau-lateem un mirufšeem.

Tas § 29 to augščā minetu likumu štan tā:
Kas likumu nošajinaschanas, ušajinaschanas jeb no-šekumūs, kuras no waldischanas- jeb polizejas-tee-šahm, jeb no gubernijas- un draudzes-waldischanu (instituzijahm) islaistas, nepeepilda, krišt tai naudas-šrahpe ne leelata mehra tā peezpadšmit rubli ja šchis likums par šcho leetu zitu šrahpi fewišchēi nenofata.

Rihgā, galwas-naudas waldischanā, 30. Juni 1875.

Palihga-školotaja weeta pee Wez-Peebalgas draudzes-školā ar 300 rubl fudr. gada-lohni, ir no 25. Augusta šch. g. šahloht, tahdam školotajam ischodama, kas lahda šeminari ismahžihts un la-bas leezibas war ušrahdiht. Šapeiteizahs pee Wez-Peebalgas draudzes mahžitaja N. Gulete (pr. Bēšim).

Penšioneeri,

wifu labati no šemehm, kas šchejenes školāš apmelle, atrohš laipnu ušneemšchanu Pēšterb. Ahr-Rihgā, leelā Šubrmanu-eelā № 9 pee Berg madamas, 1. ir. augšti.

Weens atšlehu šaleis,
Ias ar damšmahšini proht apetees, teel preešch pa-šahwiga darba mešlehts. Klatatas šinas Ernšt Plates f. drufatawā.

Weena meita

25-30 gadus weza ar labem leezibas rafsteem, war lahda mašā šaimneezibā uš šemehm deenestu da-buht. Šapeiteizahs leelā Šehlabu-eelā № 5, Rihgā.

Wez-Peebalgas
draudzes školu-waldischana isfludina, tā no 25. Au-gušta šch. g. šahloht, wifseem teem školneem, kas nošitahm draudšehm Wez-Peebalgas draudzes-školā eelšahšes, par gadu 16 rubl. fudr. školāš-naudas jamalka buhs.

Burineetu lašišchanas-deedribas biblioteka tiks tai 27. Julijā šch. g. atwehrita un laštajeem grahmatas pirmo reiš isdalitas. Grahmatu isdalischanā notiks latrā šwehtdeenā pehž beigteem Deewa-wahrdeem, Burineetu mahžitaj muišchā mahzibas-behrnu istabā, isnemot šwehtitu pirmas deenas un uš oštru deenu atšleht. Uš latru nodatu tiks weena grahmatā preešch lašišchanas lihds dohta par 50 šap. fudr. gada-malkas.

Burineedōš, tai 8. Julijā 1875.

Lašišchanas beedribas wahrda:
Beedribas preešchneekš F. Šubtin.
Kaltšuwedejš P. Šarin.

Olai muišchā

pee Rihgas, teel no Jurgseem 1876 g. 4 trohgi ar šchurmeem un šlawahm uš igakeem gadeem isrenteti. Klatatas šinas ir dabujamas pee Olai muišchāš wal-dischanas un trohna-Wiohmas muišchā, Šmiltenes dr.

Sawadu eemestlu dehl ir

weena mašā šaimneeziba,

turā atrohšahs 24 puhra-weetas šemes, ar un beš inwentara Šibringšohšē (Šhuringšohšē) uš Šelgawas-šahpējas, 7 werst. no Rihgas, pahrdohdama.

No jensures atwehšēhts. Rihgā, 18. Juli 1875.

Drišehts un dabujams pee bilšchu- un grahmatu-drišehtaja Ernšt Plates, Rihgā, pee Pēštera bāšnizās.

Pee C. Bruhns'a Rihgā, Kohp-eelā № 9 ir dabujama tā grahmatā:

Die sibirische Pest.

Ein unentbehrlicher Rathgeber für Landwirthe von C. Hohlbeck.

(Sibirijas lohpu-mehris, nepezeeschams padohma-dewejš šemloheem.)

Malka 40 šap.; ar peefuštischanu 45 šap.

Sad's Hôtel

(Šal'a weefniza),

Rihgā, Šchuhnu-eelā Nr. 19, pilskērtas widā, blafus biršchāi.

Šmalka eerikē. Laba apdeeneschana. Šambari no 50 šap. lihds 3 rubl.

Apštelejumi preešch muhšu dselšs-leescha-nas- un mašchinu-fabrika Rihlenhofē

(Mühlenhof) teel muhšu fabrikā un beš tam wehļ ari muhšu šantohri, Kohp-eelā № 3, no lahda šcha fabrika tehnikera preti nemti, turšch ari turpat wifas wajjadšigās šinas pašneegs.

Wöhrmann un dehlš.

Rohlas- un Šöpeka tukamahš-mašchines, wehtijamahš- un eškelu-mašchines, weenjuhgu lohka-arklus, diwjuhgu dselša-arklus, Šelgawas isstahde

ar fudraba medali apdahwinati, Angl. superfošfatu ar šatura-apgawo-šchanu, pehž politehnikas ismekleschanas, rohlas šchujamahš mašchines, 7 rubl. gabalā, pahrdohd

Biegler un beedris,

leelā Piš-eelā № 19.

Buhw-materialus,

Angl. zementi, dakštinus 14-šol., muhreschanas šegelus, juntu-papi, drahts-uaqlas, wifadōš leelumōš,

pahrdohd lehti no lešgera

H. Pirang un beedris.

Kantohris: Šibteru-eelā № 11.

C. Janšohna

pulkštenu-bohde, leelā Šehminu-eelā Nr. 3

peedahwa uš apgawošchanu štiprus šoraba žilindera-pulkštenus. ar 4 atmin. no 8 r. šahloht;

wakejus anšera pulšt.	15	"	10	"
dubult-kapšelu.	15	"	12	"
šelta dahmu	8	"	20	"
šelta kungu	15	"	25	"
šeenas	"	"	3	"

Šišadas pulštenu šataiššichanas teel uš apgawošchana riktigi isdaritas. Šwehtdeenas ir bohde lihds pulšt. 4 pehž pušdeenas watā.

Semkohpeem

daru šinamu, ka no pirma Augusta buhs pee manis papilnam šehpat šauteti tihri šaulu-milti dabujami par biršchānu jeb 10 pudu 20 rubl. Šaun-Bilštas Brutul ššinawās, ne tahnu no Šmiltenes.

M. Danje.

Rihg. Latw. beedriba.

Ššbraufschana šalumōš

šwehtdeen tai 27. Juli 1875.

Klatatas šinas nahloščā šchāhs lapas mumarā. Šahrības šomistija.

Pawafaras beedriba.

Šwehtdeen, 27. Juli 1875 pulšt. 9 preešch pušd.

general-šapulze.

Pahšpreešchana pahr beedribas-nama buhwefchana. Pēšim.: Beedribas šahrtes ja-ušrahda un beed-reem teel § 20 atgahdinahšs.

Preešchneeziba. 2

Jonatana beedreem par šinu

la ta uš 20. Juli isfludinata isefschana šalumōš šaufa laika behl newar notikt.

Preešchneeziba.

Signalšas bāšnizā
tiks notureta tai 27. Juli 1875 pehž pušd. pulšt. 5

gariga-konzerte.

Biletēs malka alšara lohri 1 rubl., preešch-benkōš 50 šap., pašal-benkōš 20 šap. Pehž tam turpat Šweizer mahža pehž lahdašm pahri šundahm buhs

weefigs wafars.

Biletēs malka lung. 50 šap. un dahm. 30 šap. Dalibu nems zaur dšebataju beedreem eewehši weehši.

Dāšchadas šortes papirofus, žigarus un tabakr, dabuju arweenu šašni no teem labakeem Pēšterbur-gas fabrikeem un pahrdohdu par to leštako ženu it ihpašchi andelmancem un trohššineeleem, las waitat uš reiš pehrl.

Pirno šorti twaitotus šaulu-miltus is labalo Pēš-terburgas fabrikā, tā ari Langdales superfošfatu pahrdohdu par to leštako širgu

W. B u f c h.

Ahr-Rihgas Ralku-eelā № 21.

NB. Šchee Pēšterburgas šaulu-milti ir ihpašchi tihri, šmalki un šaušt, tā tā tahdus pašchus gan war kur dabuht, bet labatus wairš newar āraš.

2 šubrmanu šaleščas šahw preešch pahrdohšchanas Rohschu-eelā № 7, turu pre šarapšitakeem.

Sawcem zeen. širzejem zaur šcho pašinoju, la šehwel-lohžinus is manas fabrikas, turā, tā pašiš-šams, laba un kreetra preze, tagad pahrdohdu par

5 rubl. fudr. kasti.

Kantohris: Šublu-eelā (Šchwimmstr.) № 10 pee

Theodor Abl.

Daru zeen. širzejus ušmanigus uš tan, la lai pee širšichanas šlatāhs uš fabrikas štempeli: manā fabrikas štempeli pa kreisu rohlu šahw ar manu rohkrastu rakšrihts mans pilnigš wahrdōš Ed. Grün-berg.

Ar zeenišchanu

Ed. Grünberg.

No leelmešcha trohga lihds Džgresmuischāi iskrituše 1000 rubl. biršchu-ban-šas biletē,

240 rubl. tihras naudas.

Pateizibas-alga 100 rubl.

War nodohht pee Wehjawas pag. teefas.

Arupiu Šaden.

Tai 13. Juli ir mašš šunibis, šchurtu-lehbrajš, ar nogreestahm aušim, šilu bantiti ap šalku, ar to wahrdū „Pahris“ nolšidis, un ir peht pateizibas algu nodohdams, Ahr-Rihgas Šauna-eelā № 15.

No polizejas amehšēhts.

Is wezeem papihreem.

(Statuus № 23. Beigum.)

Kaspars stahstija ta: „Us Zuhfu tehwa pawehli Zuhfu gappaschu no pilsehtas aishwitinajis, fazidams, ka winfch to pee Zums us Notenburgas pili aishwedoh. To winfch wis nedarija, bet Zuhfu laulatu draudseni aishweda us Danzigu un noweda to daktera Mullera traku-nama. Dakteris no Zuhfu tehwa labu maffu fanehmis, nelaimigo ari par tahdu peenehna. Bet winai tatschu reis pehz wairakeem gadeem isdewahs no traku-nama ismuft un, ka Kaspars leezinaja, fawâ dsimtene pahrnahkt, kur wina aplahrt maldotees un laikeem atfal no ta apgabala pasuhdoht. Winfch pastahw, ka ta feewa, kas pee aplahrtjeem semneekem par „Urseli,“ jeb „mescha-feewu“ tee-loht faukta, efoht Zuhfu laulata draudsene. Scho leetu nu waijadsetu tahlaki isklauwchinahkt, lai waretu skaidribu dabuht, jeb, ja kahdas maldischanahs, tahs nowehrft.

Zuhfu dehlu Behteri Kaspars bij dabujis pawehli, kahdam mahzitajam, wahrda Beker Eldernê, kahda Tihringenes zeemâ, nodoh. Behteris wehl tagad tur atradisees, un tuwakas sinas pahr winu dabuht nebuhs nemas gruhti.

Tas ir, kas man Zums, dahrgais draugs, bij japasino, un es no wifas firds wehleju, ka schihs sinas Zums daudf ko lihdsetu. Weenumehr Zuhfu ustizama draudsene

Karlihne v. Sanli.

Sanli pili, Septemeri 1802.

Atis schihs pehdejahs rindinas islasijis, kuras wina tehws wairs nebij warejis dabuht, steidsahs eekarjis ahtri jahnu-istabâ, kura Behteris, itin labi jaw atwefelosees, us atsweltena krehsla dujeja.

„Behteri,“ winfch ar trihzedamu balsi runaja, „waj tawâ usaudsinatajs nebij mahzitajis Bekers Eldernê!“

„Sinams,“ Behteris atbildeja. „Ka tu fini wina wahrdu? Es newaru atzeretees, ka es tew to buhtu stahstijis.“

„Sche, lasi scho wehstuli,“ Atis fazija, un pafneedsa winam wehstuli. Un ar ajaru pilnahm azim winfch turklaht fazija: „Tu, Behteri, esi mans brahli! Mans ihstens brahli! Tapehz ari tahda zeeta draudsiha muhfu starpa.“

„Al, es nesinu no preeka kur dehteas! Behteris, mans labakais, ustizamakais draugs ir mans brahli!“

„Wifu spehzigais Deews, zil brihnischkigi ir tawi zeli! Waj mums tadeht waijadseja tikt eewainoteem, lai zaur to tikt muhfu liktena nozlehpumi sinami!“

„Bet no ka tu to Ati fini?“ Behteris prasija pahrschteigs.

„Is wezeem papihreem, to es zaur Deewa brihnischkigu nolehmmumu esmu schai weza perekli atradis. Es tohs tew atnesifchu, tad tew wifs tuhliht buhs saprohtami!“

Pahrschteigs, dsili aisgrahbts un isbrihnijees, Behteris apstahstija wezahs wehstules. Zaur to nu tika Ata stahstijums apstiprinahs un Behteris jo drihs pats pahrleezinajahs, ka Ata tehws efoht teescham ari wina tehws bijis. Ubi brahli firsnigi apkampahs un palika labu brihtinu fahchrufchees.

„Un tagad mihtlais brahli wairs neschirfimees,“ Atis fazija, kad abi bija drufku apmeerinajufchees.

„Karfch ir beidsees. Meks fawus kara-eerohtschus nolikim un greefsimees us fawu dsimteni, kura ari tagad tawa buhs. Nefahdu bagatibu un gresnumu es tew newaru fohliht, bet mihtligas un laipnibas pilnas firdis tewi labprahkt fanems. Muhfu

masais ihpafchums mums to waijadfigo pahrtiku pafneegs, kad mehs ka weenlahrfchi semneeki pee arkla un schkipeles kersimees, un ko tad wehl wairak waijaga preeksch meerigas dsihwes un peetizibas. Peetiziba ir laime — lai mehs to kohpa baudam.“

Behteris us tam fneedsa draudfigi rohku. Ubi draugi pahrspreeda, lai waretu atlaischanu isdabuht, un atlaischanas rakstu no generata Blichera dabujufchi wini jutahs deesgan spehzigu, us fawu dsimteni aiszetoh.

„Uf zeta Atis fawam brahtam jo plafchi pahrstahstija, kas winam pafcham no familijas peedfihwojumeem un notikumeem bija sinams, stahstija ari pahr tahm pasudufschahm familijas mantahm un pahr mescha-feewu Urseli, ar kuru winfch pats bij eepasimees. Pahr winu runajohkt winfch tatschu schaubijahs, ka ta warohkt Behtera mahte buht.“

„Bet kad tas isnahktu, ka ta teescham buhtu,“ winfch tahlak fazija, „tad muhfu wifu laime buhs jo leelaka, jo mana mahte to gruhti pahrbaudito feewu teescham ar preezigu firdi fawâ mahja usnemtu.“

Zerefim, Behter! Deews, kas muhs tik brihnischkigi ir kohpa fawedis, ari wifu zitu labi galâ wedihs!“

Wifs nahk gaisma.

Kahda fiktâ, jauka Septemera mehnescha deenâ Notenburgas gappascha ar Annu bija us lauku isgahjufchas. Winas atfal weenreis sehdeja tai wehl no rudens-falnahm ne-aishahrtâ lapu-kohku krumâ, un winahm lihdsahs wezais wirsmeschafungs Traunsteins. No kam un pahr ko wini tur plahpaja, to war lehti noprast. Katreis, kad wini bija kohpa, waloda greefahs us Ati, tahtumâ buhdamo mihto dehlinu.

Mahte pafchulak behdajahs, ka Atis ne-efohkt tagad tik ilgu laiku neweenas wehstules laidis, kad tahtumâ trihzedama pastaures flana atstaneja, pahr ko mahtes firds no preeka leza. Kahdas minutes wehlaki kahdi weegli pasta-wahgi peebrauza pee mahjas durwim. Preeka isfaukschana bija dsirdama un mahte un dehs bija firsnigi apkampufchees.

Kas gan waretu scho atkaldesechanahs aprakstih?

Labs laik pagahja, pirms schihs preeka apkampufchanahs aprimahs un laimiga mahte ari azis us fawa dehla draugu waraja pagreest, kurfch meerigi, bet firdi stipri kufstinahts, gohdbihjigi pee malas stahweja. Kad wina winu eeraudfija, tad ta palika drufku bahla.

„Ati,“ wina ahtri isfauzahs, „pafkatees us to tawam tehwan lihdsigu feiju.“

„Waj tu, mamix, winu pasihsti?“ Atis atbildeja. „Ja, winfch jaw ari war buht manam tehwan lihdsigu, jo winfch ir wina dehs un mans meefigs brahli. Behteri, nahz tuwali un apfweizini tawu — muhfu mahti.“

Behz firsnigas apfweizinaschanahs tika tuwakas isfkaidroschanas dohtas, kas wifus klahbuhdamus ar preeku un brihnumeem peepildija.

„Ja, ja, tas wifs war buht tainiba,“ wirsmeschafungs fazija, „es tagad wairs nemas neschahobhs, ka Urseli, ta mescha-feewa, ir teescham Kurta pirma laulata draudsene un Behtera mahte. Teescham ka par laimi ta jaw kahdu laiku atfal schê atrohdahs.“

„Kur wina ir?“ Behteris prasija. „Man winu waijaga

fehodeen wijadâ wihsê usmekleht, lai waretu fawas ismifchanas nastu nokratikt."

"Es dohmaju, mehs wisi pee winas no-eesim," wirsmeschafungs atbildeja. "Waj naw teefa mihta, draudsene, es ar to ari Zuhfu wehleschanohs issaku?"

Mahte us tam laipni galwu palohzija.

"Sinams," wina fazija. "Kad Zuhfu dohmas newit, tad Marijai waijaga manâ mahjâ nakt un us preekfchu preekus un behdas ar mums kohpâ baudikt."

Behz maj minutehm fataisijahs zelâ us Notenburgas pils-drupeem, kur Ursele, kâ wirsmeschafungs fazija, tagad dsihwoja, un behz weenas stundas gahjeena wini bija lihds tureenai no-nahtufchi.

Ursele fehdeja us kahdu drupu-fschupu un fkatijahs kâ fap-nodama tahtumâ. Kad wina fohtus tuwaki dsirdeja naktam, tad apgreesahs us ohtru pusi un gribeja augfcham zeltees un prohjam eet.

Bet us weenreis tâ atkrita atpakat, un winas azis sivehroja ne-aprakstama pahrssteigfchanâ Behteri usftratoht, kurfch faweem pawaditajeem bija eepreekfchu nosteidsees. Bet us weenreis ta uslehza augfchâ, issauzahs skani un apkehrahs Behteram apfaklu.

"Tu tas esi, Behteri, mans dehls!" wina dsiti aiskustinata trihzedama issauzahs un leeli afaru pileeni riteja pahr winas waigeem. "Behdigi, tatschu behdigi Deews ir par tawu nelaimigo mahti apscheloes! Tagad wairs nemas nelaimiga, bet ne-issakami laimiga un preeziga! Bet nahz mans dehls, nahz! Tohs zilwekus es newaru eeredseht! Nahz, Behteriti, mans dehls!"

"Mahte," Behteris dsiti kustinahs atbildeja, "wini zilweki ir mani labakee un weenigee draugi. Redsi," winsch turklaht fazija us Ati rahdidams, "fchis man ir diwreis dsihwibu isglahbis, ir mani, nabagu un bes dsintenes, kahds es esmu, weetu fawâ dsintene peefohljijis, winsch man ir ohtru mahti un mahfu dewis, un grib behdigo maies kumosku ari mani dalitees. Ar tewi ari, mihta mahte! Ari ar tewi! Wina teizama feewa ir nahtufi, lai tewi waretu kâ mahfu apkampt un tewi us wifseem laikeem fawâ mahjâ eewest."

Ursele, ta mescha-feewa jeb taifnibu fakohf Marija, jo wina bija, kâ tas wehlah israhbijahs, Ata tehwa pirma laulata draudfene bijufe un bija Behtera mahte, — Marija, — kâ Urseli nu faulfsim, pahrssteigta un dohmiga us semi nofkatijahs. Kad wina fawu galwu pazehla, tad winas waigs bija lehns un winas azis no preeka spihdeja.

"To wini grib daricht? Wini? Un wini sina, kas taws tehws?" Marija jautaja.

"Wini ne tikai to sinaja," Behteris atbildeja, "bet mans brahlis Atis bija tas, kas man sinu dewa pahr manu dsimumu un kas pirmas teiza, kâ esohf mans brahlis."

"Gohdiga firds! gohdiga firds!" weza Marija paklufam issauza un mihti us Ati paklatidamahs, kahdas minutes dohmafchanâ nogrima, un tad atkal fazija:

"Ari man Atis ir dsihwibu glahbis. — Grehls nu ir atlihdfinahs. Ko tehwa-tehws grehlojis, to dehla-dehls atlihdfinajis. Kreetno jaunelli, es fawus lahstus nemu atpakat un gribu atlihdfinahf. Naktat wisi man lihds!" wina fauja us ziteem pagreesufehs un tad fawam deklam Behterim rohku pasneegdama dewahs us pils-drupeem, kur ziti lihds gahja.

Tur nonakufe Marija winus noweda pee kahdas klints

feenas, eebahsa kahdâ plaijai lihdsigâ zaurumâ rohku un tur kahdu ahki fakehrufe, fahla to kustinahf un raut. Dohbjich trohlfnis atskaneja un weens klints gabals atwehrahs, pee kura bija peetaifita dsels-eerikte, kas to atstuhma. Klints gabals atwehrahs un fchaurâ gangis parahbijahs, pa kuru wareja pee-eet pee kahdam flepenahm durwim. Kahdu apflehtu federi peespeedufi Marija durwis atdarija un Notenburgas familijas mantas bija atrastas.

"Baklaufatees!" Marija fahla runahf ar nopeetneem wahrdeem, kad wisi ziti jaw bija ari pee familijas mantahm klahf peenahfufchi, — "baklaufatees us mani, ko jums fazifchu:

Ta stunda ir naktufe, kur noslehpumi ir tikufchi atklahfi un tâ es ari fawus noslehpumus atklahju. Kad kahds neschehligs wihs man laupija manu dehlu, mani atrahwa no mana laulata drauga un mani eeflohdfija traku-namâ, tad es fcho wihru, weentula zeetumâ fehdedama, lahdeju un fwehti swehreju, kâ reis atreebfohs pee wina un pee wina dsimuma. Behz kahdeem gadeem man isdewahs is traku-nama zeetuma isbehgt. Es fawu gihmi nopehrweju, lai netiktu pasihfa, un tad dewohs us Notenburgas apgabalu, lai waretu atreebtees pee weza breefmiga Notenburgas leelkunga un to derigako atreebfohanahs brihdi isfraudsitees. Ba naktim notezohs Notenburgas pili un wifu isklaufchnaju un dabuju ari sinahf, kâ mans laulahs draugs pa ohtru reisu bija apprezeees. Es winam to newareju par laumu nemt, jo wina tehws, tas breefmigais, winu bija peekrahpis un apmelojis; pee wina negribeju atreebtees, bet pee wina tehwa un wina behrneem to gribeju isdariht. Kahdâ tunfchâ nakti, kad es atkal gar Notenburgas pils-muhreem gluhneju, man isdewahs redseht, kâ wezais leelkungs no fawas pils isnahza, pee klints feenas peegahja, klints-gabals atwehlahs un winsch pee fawahm paslehp-tahm mantahm eegahja. Tâ nu es biju dabujufe sinahf, kur winsch fawas mantibas bija paslehpis. Es jaw biju isdohmajufe, kâ pee wina atreebfohs, bet Deews to bija zitadi nolehmis. Franzufchi usbruka, pili aisdedsinaja un wezais leelkungs dabuja galu. Pee wina man wairs newaijadseja atreebtees. Tagad bija mans fwarigakais usdewums, kâ lai es fawu dehlu usmekletu. Winu es gribeju padaricht par bagatu un laimigu, jo winam peenahlahs mantoht Notenburgas familijas mantibas, bet kur man bija winu atrast. Es wifu tehwiwu ismekleju, dauds gadus es aplahf staigaju ar jehlahm kahjahm un fahpofchu firdi; bet winu nekur ne-atradu un fehodeen es winu atrohdu un zaur ko es winu atradu? Zaur to, pee kura es gribeju atreebtees. Tee, kuras es lahdeju, tee ir winu kâ brahlis un dehlu fawâ starpâ usnehmufchi. Lai wifs ir aismirfts un atreebfohanahs ir beigta. Ati, tu gohdigais jaunelli, kas man reis dsihwibu glahbi, Ati nahz fchurp un fanem lihds ar manu dehlu, tawu draugu un brahlis, fcho leelo bagatibu, kurai es lihds fchim biju par fargu."

Tohs wahrdus fazijufe Marija atflehdfa leelu dsels-kasti un wahku uszehla. Wisi bija pahrssteigti, til dauds fudraba un selta redsedami, dahrgu atmenus un dimantus eerandsidami.

"Gohds Deewam!" wirsmeschafungs issauza ar skatu balfi, "Notenburgas zilts fpoischumis un dsimums naw sudis, abi dehli fpirgti un weseli mahjas pahrnahfufchi, flawu un gohdu kaxâ eepelnijufchees. Nu es waru meerigi fawas azis aisdaricht un pee muhshigas dufas aiseet."

Ari Ata mahte kahdus wahrdus fazija, fawu dehlu Ati aptandama:

„Es pateizu Deewam no jawas firds dſtuma, ka wiſch taſs ruhpes un tohs firdehtus no manis nonehmis pahr Marrijas un winas debla likteni! Tu mans dehs to eſi atlihdſinajis, ko tawſ tehwa-tehws launa darijis. Lai tilai meers un mihleſtiba muhfu ſtarpâ peemiht!“

„Amen,“ wirsmefchafungs fajija, „lai tâ noteel.“

Un tâ ari notika. Wehl dauds gadus wini dſihwoja firſnigâ draudſibâ kohpâ, un mihleſtiba un meers palika winu ſtarpâ.

J. R.

Gabaliniſch iſ pahweſta Pius IX. dſihwes.

1824. gadâ tapa Rohmâ kahds 17 gadu wezs politikas noſeedſneeks uſ nahwi noteefahts, ar wahrdu Gaetano's uſ noteefaſchanas weetu weſts. Kahds jauns garam eedams preeſteris tapa no noſeedſneeka jauka ſeija un ihpaſchi no wina jaunuma un weenalſibas aiſgrabhts wiſch luhdſa wedejuſ, lai tee lehnati eetu, greeſahs pats uſ Watikana pili atpakat un luhdſa pahweſtu par nelaimigo til firſnigi, ka ſchis bei-dſoht nahwes ſtrahpi muhſchigâ zeetuma ſtrahpi pahrgrohſija. Ar pahweſta pawehli ſteidsahs jaunais preeſteris atkal uſ noteefaſchanas weetu un Gaetano's tapa uſ Engetu pils zeetumu aiſweſts.

ſchis jaunais garidsneeks, bet nebij nekas zits, kâ abats Maſtai's, kureſch pehz 22 gadi ſem wahrda Pius IX. par pahweſtu tapa. Wiſch wehl nebij Gaetano aiſmirſis un apnehmahs iſprohweht, waj ſchis ari wina labprahtibu pelniis un gribeja ari redſeht, kâ Rohmas zeetumneeki aplohpiti tohp. Birms wiſch uſmekleja Gaetanofa mahti, iſteiza winai ſawu nodohmu un gahja tad par praſtu garidsneeku pahrgehrbees uſ Engetu pili, kura nelaimigais Gaetano's jau 22 gadi ſmaka par noſeegumu, kuru wiſch jaw ſen noſchelojis bij.

Kad zeetuma ſargs, zaur zaurim rupjis tehwiſch pahweſtu, kuru taſ par kahdu garidsneeku tureja, eeraudſija, tad gribeja wiſch to prohjam ſuhtiht, bet Pium bij pawehle, ka zeetuma ſargam winu waijag weenu ſtundu pee Gaetano'ſa zeetumâ eelaiſt. Pawehli apſkatijis, zeetuma ſargs atwehra nurdedams durwis un Pius eegahja pee Gaetano'ſa, kureſch winu wairs nepaſina, nedſ ari ſinaja, ka wiſch pahweſts ir.

„Ko Zuhſ gribeet?“ praſija taſ ar wahju baſi.

„Es neſu ſinas no Zuhſu mahtes.“

„No manas mahtes? Waj wina wehl dſihwo? Deews lai ir ſlawehts!“

„Wina wehl dſihwa un ſuhta mani, lai Zums neſu zeri-bas uſ labaku nahlamibu.“

Nelaimigais krita preeſterim pee kruhtim, kureſch winu laipni pee ſawas firds ſpeeda.

„Deews tatſchu par mani apſchelojees, manim apmeerinaſchanas engeli ſuhtidams.“

Behz pirmajeem preekeem iſſtahtſija Gaetan'os tohs gruh-tumus, ko wiſch panefis.

„Kadeht Zuhſ pahweſtam neraſtijat?“ praſa garidsneeks.

„Es raſtija, bet manas wehſtules palika beſ atbildas.“

„Nu raſteet wehl weenreiß.“

„Ja, ko taſ lihdeſtu! Mana wehſtule taptu uſkerta, eekams wina pee pahweſta Gregora XVI. nahktu.“

„Gregoris XVI. wairs nedſihwo, raſteet Pium IX.“

„Kaſ winam to wehſtuli atdohs?“

„Es; raſteet tilai, tē ir papihreis un ſihmulis.“

Gaetano's raſtija, raſtija beſ pahrmefchanahm.

„Tâ. Wehl ſchowakar pahweſts Zuhſu wehſtuli dabuhs.“

Dſihwojeet weſali, uſtizeet Deewam un luhdſeet Winau preeſch pahweſta Pius IX.

ſchat azu-nirlli eenahja ari zeetuma ſargs.

„Pee johda!“ blaſhwa wiſch faſchutis, „Zuhſ eſeet grahti noſeegufchees! Zums waijadſeja tilai ſtundu palikt un tagad jau ir diwi minutes pahri. Daiſeet, ka Zuhſ prohjam teezeet!“

„Kad pahweſts Zuhſu lahdeſchanu dſirdetu!“

Zeetuma ſargs rauſtija plezuſ.

„Kad pahweſts to ſinatu?! Kaſ man ar pahweſtu par datu! Wiſch neleekahs no manis ſinaht, es no wina!“

„Zuhſ pahweſtu nepaſiſteet, zitadi Zuhſ ſinatu, ka wiſch no neweena ſlitti nedohma. Kâ Zuhſ ſauz?“

„Taſ Zums weena-alga! Tagad eita pee Johda!“

Pahweſts gahja tuhdal pee Engetu pils gubernatora. Ari ſchis nebij pee laba prahta.

„Wehl weens kawetajs!“ ſauza wiſch duſnigi, „drihſi, kungs, ko Zums waijaga? Man naw wakaſ!“

„Luhdſu zeetumneeka Gaetano'ſa brihwibu.“

„Zuhſ johlojeet; tilai pahweſts winu war apſcheloht.“

„Es ari nahktu pahweſta wahrda!“

„Kur Zums peerahdiſchana?“

„Tē!“ teiza Pius IX., nehma ſpalwu un raſtija:

„Es pawehlu Engetu pils gubernatoram zeetumneeku Gaetano's atſwabinaht un zeetuma ſargu prohjam dſiht.“

Pius IX. Pahweſts.

Gubernators krita pahweſtam pee kahjam un luhdſa peedohſchenu, kuru taſ ari dabuja. Gaetano's, atſwabinahts, ſteidsahs ſawu mahti aplampt. Un zeetuma ſargs? — Behz diweem mehneſcheem wiſch dabuja atkal zitu weetu, bet maſaku, kâ pirmejo un ar to apſohliſchenu, ka taſ wairs nelahdehs un nebuhs rupjſch. Wiſch ari tureja wahrdu. —

Auſrumſ.

Johſs.

Zanzis. Klauſ Frijzi, kandeht tu ſchoreiſ til rahms, tu mehdi alaſchia mudris ſehus buht, ari tad, kad brahtam ſchwaki klahjahs, tu wehl gahrdi ſmechjees un ſinaji kreetnam wahrdam ſawu weetu doht.

Frijzis. Zanzi paleez meerâ, tagad man wairs johki nemihl, es labaki daritu tapat kâ Stabu Kahlis, bet uſ wiſu muhſchu.

Zanzis nu ko tad? Woi tu tapat laiſtohs preedes juhrmalâ kâ wiſch, lai ziti waretu fajiht, ka tu aiſzetojis uſ Ameritu. —

Frijzis. Ko tad zitu — kad zilweks wiſu iſprohwejis, tu pee wiſa tapat kâ Sahlamans neeleetibu atradis, tad jaw jalaiſchahs, kaut woi pat preedes. — Ko ziti ſaka, man weenalga.

Zanzis. Neſa, newa wiſ weena alga — tad wairs ne-teiſ, ka Kahlitis eelaidees preedes, bet Frijzis.

Frijzis nopuhſchahs un aiſeet.

X.

Waſchi wainigi.

Kungs, ſawu puiſi bahrdams, fajija: „Tu eſi wehrſis, ne! telſch tu eſi, ne-uſaudſis, nemahzihts, nedetas wezs telſch. Tu pawiſam aiſmirſti, ka tu tilai zaur mani par kahdu tizis, kahds tagad eſi, ka tilai zaur mani kahdu weetu eſi dabujis. Wehl reiſ ſaku, tu eſi tihri telſch.“

Sulainis: Al ſcheligais kungs! Kâ lai es to aimirſtu, ka es tilai zaur Zums kahds tizis, par kahdu Zuhſ mani tagad noſauzat.

Auſrumſ.

